

שיחת השבוע

יש חדש

■ שבת של אחדות

לקראת השבת הבאה, שלפני ראש חודש סיוון, ראוי להיערך להדגשת האחדות, כשם שעם ישראל התאחד ביום הזה "כאיש אחד בלב אחד" לקבלת התורה. הרבי מליובאוויטש קרא לקיים בשבת זו כינוסים של אחדות ישראל בשעת המנחה, ובהם לעורר על טיפוח הנקודה המשותפת לכל בני העם היהודי, שהיא ההכנה הראויה לקבלת התורה.

■ להבין את ברכות השחר

אחרי סדרת ספרי 'לגדול', שכתבה אשת התקשורת סיון רהב-מאיר, הופיע עכשיו הספר החדש 'ברכות השחר - מדריך לרגעים הראשונים של היום'. המחברת מנגישה את הברכות שמלוות אותנו בכל בוקר, מתוך סידור התפילה. 24 פרקים של התעוררות, בשפה עכשווית (בהוצאת 'ספרי חמד'). להשיג בחנויות הספרים.

■ רענון במדור ההלכה

לבקשת הרב יוסף גינזבורג, שכתב עד כה את מדור ההלכה ב'שיחת השבוע', הננו מצרפים עוד רבנים שיכתבו במחזוריות את הפינה, לצד הרב גינזבורג. השבוע מצטרף אלינו הרב מנחם והבה, ראש בית ההוראה 'תורה שלמה' בירושלים, והננו מאחלים לכל הרבנים שיזכו לכוון ל"דבר ה' זו הלכה" ולזכות את הרבים.

היכנסו לצירת קשר עם בית חב"ד הקרוב אליכם

chabadisrael.co.il

חב"ד ישראל << הכתובת שלך לכל עניין יהודי

זמני השבוע

יחזלים	תל-אביב	חיפה	בארשבע	אילת	ניו-יורק
18:50	19:12	19:03	19:10	19:06	19:49
20:09	20:12	20:13	20:10	20:07	20:55

פרקי אבות פרק ד'

שבת ישראל,
קרם והזמנים

להרשימי טעם יהודי KEDEM

PRODUCT OF USA

למשל, ההלכה קובעת כי רופא או אנשי 'הצלה' שהוזעקו בשבת לטפל בחולה רשאים לחזור ברכב לבתיהם, אף-על-פי שכרגע אין לפנייהם חולה במצב של 'פיקוח נפש'. כך מלמדת אותנו המשנה (עירובין ד,ג): "כל היוצאים להציל, חוזרים למקומם". הנימוק ההלכתי הוא - 'פיקוח נפש עתידי'.

דוגמה מובהקת עוד יותר להכרה במושג 'פיקוח נפש עתידי' היא ההלכה בהלכות שבת (סימן שכת), הדנה בשאלה אם מותר לחלל שבת במצב שבו נשקפת סכנה של פלישת גויים ליישוב יהודי. ההלכה קובעת שעלינו להעריך את מידת הסכנה לחיי אדם - אם ברור לנו שמטרתם של הגויים גניבת רכוש בלבד, אין מחללים על כך את השבת; אך אם יש ספק שאולי הפלישה תסכן חיים, יש להקדים ולצאת נגדם בנשק, ואפילו אין להמתין לבואם, אלא יש להיערך לקראתם גם כשהם רק מתכוננים לפלוש.

סכנה עתידית

ואולם "בעיר הסמוכה לסָפֶר" (עיר הסמוכה

ו נכרים שצרו על עיירות ישראל אם באו על עסקי ממון אין מחללין עליהם את השבת¹ ואם באו על עסקי נפשות² ואפילו באו סתם³ ויש לחוש שמא באו על עסקי נפשות⁴ ואפילו עדיין לא באו⁵ אלא ממשמשים לבאה⁶ יוצאים עליהם בכלי זין ומחללין עליהם את השבת⁷ ובעיר הסמוכה לספר אפילו אינן רוצים לבא⁸ אלא על עסקי תבן וקש מחללין עליהם את השבת⁹ שמא ילכדו העיר ומשם תהא הארץ נוחה ליכבש לפנייהם¹⁰;

הלכה ברורה. האומנם אין בהלכה מושג של 'פיקוח נפש' עתידי? ודאי שיש!

לגבול) - "אפילו אינם רוצים לבוא אלא על עסקי תבן וקש - מחללים עליהם את השבת". וכל זאת למה? - "שמא ילכדו העיר, ומשם תהא הארץ נוחה ליכבש לפנייהם". הרי לפנינו מצב מובהק של 'פיקוח נפש עתידי', כי כרגע לא נשקפת שום סכנת חיים, שכן הגויים טוענים שיש להם איתנו 'עסקי תבן וקש' בלבד, ובכל זאת ההלכה מורה לחלל את השבת, מפני החשש שהמצב הזה עלול בעתיד להתפתח ל'פיקוח נפש'.

לאור זאת ברור לגמרי שההצהרות כי "אין ביהדות מושג של פיקוח נפש עתידי" חסרות כל בסיס. ההלכה שוקלת במלוא הרצינות את מידת הסכנה של 'פיקוח נפש עתידי', ואין זה נכון לטעון שההלכה מתייחסת למצב העכשווי בלבד. אלא שכאמור, גם זה מוגדר בהגדרות הלכתיות ברורות, כפי שנקבע בספרי ההלכה.

העכשיו מול העתיד

יש דבר שאי אפשר לקבל גם בתוך סערת הוויכוח - הפרחת סיסמאות בשם היהדות כביכול, בשעה שהן מנוגדות לחלוטין לעמדת התורה

הדיון הציבורי בסוגיית החטופים מעלה דילמות מורכבות, ויש בו היבטים רבים. יש כאן שאלות של שכל מול רגש. כאב משפחות מוכרות וידועות מול כאב עתידי של משפחות רבות, שעדיין איננו יודעים את שמן. רצון עז להביא אל קיצה מצוקה עכשווית מול סכנות עתידיות, שכרגע אולי נוח שלא לחשוב עליהן.

למרבה הצער מעורבים בפולמוס הסוער גם מניעים פוליטיים שאינם ענייניים, דבר הגורם לחלקים בציבור לאמץ עמדות על-פי השתייכות

פוליטית או חברתית. גם זה מקשה על בירור אמיתי והגון של השאלות הקשות.

'פיקוח נפש עתידי'

אך יש דבר שאי אפשר לקבל גם בתוך סערת הוויכוח - הפרחת סיסמאות בשם היהדות כביכול, בשעה שהן מנוגדות לחלוטין לעמדת התורה וההלכה. כזאת היא האמירה שהתורה מתייחסת אך ורק לפיקוח נפש עכשווי ו"אין ביהדות מושג של פיקוח נפש עתידי".

אכן, המושג ההלכתי 'פיקוח נפש' יש בו גדרים וכללים ברורים. סטודנט לרפואה אינו רשאי לחלל שבת בעבור לימודיו, בנימוק שכאשר יוסמך לרופא מוקדם יותר, יוכל להציל חיים. מצב זה אינו נחשב 'פיקוח נפש' שמצדיק חילול שבת. אבל האומנם אין בהלכה מושג של 'פיקוח נפש' עתידי? ודאי שיש!

שולחן שבת

מעובד על-פי שיחותיו של
הרבי מליובאוויטש

עריכת: לוי שייקביץ

אין בתורה עונש כלא

בפרשתנו מופיע סיפורו של המקלל, שנתפס והמתין לדינו: "וַיִּנְיָחֵהוּ בַּמִּשְׁמֶר, לְפָרֶשׁ לָהֶם עַל פִּי ה'" (ויקרא כד, יב). גם מקושש העצים הושם בכלא עד בירור עונשו. בשני המקרים האלה הכליאה לא שימשה עונש אלא מעצר זמני.

בתורה מפורטים העונשים על עבירות וחטאים. האם בית סוהר הוא אחד מהם? מתברר שבית סוהר אינו מוזכר בין העונשים בתורה שבכתב ובתורה שבעל-פה. מדוע?

יהודי זקוק לחופש

התורה נקראת 'תורת חסד' (משלי לא, כו). אפילו

העונשים המוזכרים בתורה עניינם 'חסד', מטרה חיובית – אם בהרתעה מפני מעשים דומים אם בזיכור נשמת החוטא, כדי שתזכה לעולם הבא (בעונש של הפך החיים). למעשה, גם כאשר אדם נשפט לעונש החמור ביותר בתורה – נטילת חייו – מצווה לשמור על כבודו, שכן הוא נברא בצלם אלוהים.

ואולם על-פי התורה אין מקום להשית על האדם עונש הסותר את תכלית בריאתו, שבעבורה הוא נברא 'בצלם אלוהים'. נאמר "אֲדָם לְעֵמָל יוֹלָד" (איוב ה, ז), היינו שהאדם נדרש לפעול ולעשות, "אני נבראתי לשמש את קוני" (משנה, סוף קידושין). כדי שיוכל לעשות זאת צריך שתהיה לו שליטה על עצמו ועל מעשיו ומרחב חופשי לפעול בו.

התכלית – שיקום

מניפת העונשים בתורה מותאמת אפוא לעיקרון זה. מי שנגזר עליו להביא קרבן או לספוג מלקות, חוזר מייד אחרי העונש למסלול חייו ולעמלו הרוחני. יש עבירות חמורות שעליהן התורה פוסקת לשלול מהאדם את המשך השליחות בעולם הזה, אבל אין מקום להחזיק אדם חי בעולם הזה בלי תועלת, לכולא אותו בבית סוהר, שנוטל ממנו את האפשרות לממש

את מטרת בריאתו. אכן, בימינו הגיעו רשויות המדינה למסקנה שאין ברירה אלא להחזיק חוטאים מסוימים בבתי סוהר, אך גם שם מנסים לשקם את האסירים, כדי שאחרי-כך ישתלבו בחברה כבני-אדם הגונים, ואף מעניקים להם תמריצים, בקיצור משך המאסר. כאשר אין עושים זאת, אלא לוחצים את האסיר ומונעים ממנו למלא את תכלית קיומו – הוא נעשה פושע גדול יותר מכפי שהיה בשעה שנתפס.

המפתח בידי

ואולם על-פי התורה אין הכלא נכלל בין העונשים, ולכל היותר הוא נועד להגן על הציבור מפני מי שעלולים לפגוע בו. זאת מפני שעונשי התורה לא נועדו לענות ולצער את האדם, אלא לגרום לו להיטיב את דרכיו.

מזה מובן שגם אסיר היושב בכלא צריך לזכור שיש לו נשמה אלוהית, שהיא 'חלק אלוה ממעל ממש', שעמדה עם כל בני ישראל במעמד הר סיני, והוא חייב בכל מצוות התורה שבאפשרותו לקיים. ומאחר שבדרך כלל, אם יקפיד על התנהגות טובה יקצרו את עונשו, הרי המפתח לחירותו ניתן בידי, וממילא אין כאן שלילת החירות אלא הזדמנות לתיקון.

(תורת מנחם, כרך פג, עמ' 329, עמ' 396 ואילך)

אמרת השבוע

היכן האבנט

צעיר יהודי למד לפני מלחמת העולם השנייה בשיבתו של האדמו"ר רבי יעקב יוסף מספינקא. אחרי המלחמה פרק מעליו את עול התורה והמצוות, ואף רמס את דיני התורה מתוך כוונה 'להכעיס'.

בשנת תשי"ד בא הרבי מספינקא לארץ ישראל בפעם הראשונה. אותו יהודי שמע על כך ונזכר בימי לימודיו בשיבה ובקשר שהיה לו עם האדמו"ר, והחליט להיכנס ל'טיש'. הוא הצטנף בפניה, שלא ירגישו בו, ובסוף, כשכולם עברו לפני הרבי לומר לו 'שבת שלום', היסס היהודי אם לעבור. הוא לא האמין שהרבי יכירו, שכן בעבר היה עטור זקן ופאות, ועכשיו בקושי מצא כיפה להניח על ראשו. לבסוף החליט שאדרבה, אולי מוטב שהרבי לא יכירו.

ואולם כשעבר לפני הרבי, הכירו הצדיק מייד ושאלו בחמימות: "חיים, היכן האבנט שלך?". המילים האלה המסו את ליבו. הרבי לא העיר לו אלא על האבנט החסר בלבד... בעקבות זאת חזר למוטב, שינה את כל אורחות חייו, ושלח את ילדיו לתלמודי תורה, וזכה להקים בית של תורה ויראת שמיים.

קדושת הכוהנים

מן המעיין

ראשון

"וקידשתו כי את לחם אלוהים הוא מקריב" (ויקרא כא, ח). תנא דבי רבי ישמעאל, 'וקידשתו' – לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון – בתורה ובישיבה, ולברך ראשון – בסעודה, וליטול מנה יפה ראשון.

(גיטין נט)

כבוד

לפתוח ראשון ולברך ראשון – ניחא, זה בכלל 'וקידשתו'; אבל איזו קדושה יש ב'ליטול מנה יפה'? נראה ש'ליטול מנה יפה ראשון' אינו בכלל דבר שבקדושה, ואינו אלא משום כבוד. כי אם הוא פותח ראשון ומברך ראשון, ממילא צריך לנהוג בו כבוד ולתת לו את החלק היפה.

(מהר"ם שיף)

המנה מתקדשת

מי שהוא ראשון לכל דבר שבקדושה, מותר לו "ליטול מנה יפה ראשון", והמנה היפה נעשית אצלו לדבר שבקדושה, כמו תרומה לכוהן.

(רבי יהודה לייב איגר)

קדושה עצמית

רק אחרי שנאמר (קודם לכן, בפסוק ו) "קדושים יהיו", מעצמם, מכוחם ומעבודתם, נאמר 'וקידשתו', על-ידי קהל ישראל, שיסייעו לו בקדושתו, במעשיהם ובתפילותיהם; אבל עיקר

הקדושה צריכה לבוא מהכוהנים עצמם, על-ידי מעשיהם.

(אחנים לתורה)

קדושה מלמעלה

"וקידשתו – על כורחו" (רש"י). כל קדושתו באה לו מאת ה', "כי את לחם אלוהים הוא מקריב", ולא מפני מעלתו. לכן אין לו זכות לוותר עליה. וזה גם ההבדל לפי חז"ל (קידושין לב) בין תלמיד – חכם לבין מלך – תלמיד-חכם יכול לוותר על כבודו, שתורתו באה בזכות התאמצותו, מה שאין כן במלך.

(דברי שאול)

אח ורע

"והכוהן הגדול מאחיו" (ויקרא כא, י). הכוהן הגדול צריך להיות מאחיו, אח ורע לכל אחד ואחד, שירגיש בצרת העם ושמחתו, כמו ביוגו ושמחתו של אחיו.

(החזוה מלובלין)

יוצא כדי לשוב

"ומן המקדש לא יצא" (ויקרא כא, יב). מחשבתו של אדם צריכה להיות דבוקה תמיד ב'מקדש', בעולם העליון, שגם בשעה שהוא עוסק בענייני העולם – יהיה זה כאדם שיוצא מביתו ודעתו לחזור אליו, שהוא חושב תמיד מתי ישוב לביתו. (צוואת הריב"ש)

בית חיים
ליווי אישי והדרכה למבקרים
באוהל הרבי ובמרכז חב"ד
העולמי 770 בני יורק

ללב של חב"ד

לפרטים והרשמה כנסו לאתר חב"ד ישראל
או שלחו הודעה לטלפקס: 051-5415770

פרק אחד ליום

ש"ק ה' ביולה ואבידה פרק ט
א' פרק י
ב' פרק יא
ג' פרק יב
ד' פרק יג
ה' פרק יד
ו' פרק טו

ג' פרקים ליום

ש"ק ה' גרושין פרק א'
א' פרק ד'
ב' פרק ז'
ג' פרק י'
ד' פרק יג'
ה' פרק טו'
ו' פרק יז'

לוח יומי
ללימוד
הרמב"ם
כתקנת הרבי
מליובאוויטש

מעשה שהיה

מנדי שייקביץ

קבלה של נער בן 16

זה היה בליל השבת הראשון אחרי האסון הכבד שאירע בקבר רשב" במירון, בליל ל"ג בעומר, בשנת תשפ"א. בני משפחת זקבך, תושבי בני-ברק, ישבו בשולחן השבת בכאב עמוק על לכתו של בנם מנחם, בן ה-24.

כשהגיעו לברכת המזון עברה בכולם מחשבה זהה: ההחלטה שקיבל עליו מנחם, להקפיד לברך את ברכת המזון מתוך הסידור.

במשפחת זקבך נהוג שכל אחד ואחד מבני המשפחה מקבל עליו קבלה טובה בראש השנה ומשתף בה את בני המשפחה. מנחם, בהיותו בן 16, קיבל עליו להקפיד לברך תמיד את ברכת המזון מתוך הסידור. "אנו מתאמצים לחפש את האתרוג המהודר ביותר, ולקיים מצוות בהידור", אמר אז מנחם, "אבל ברכת המזון היא מצווה מהתורה, וכשמברכים בעל-פה עלולים לשכוח כמה מילים, ובכלל קשה להתרכז במילות הברכה. לכן ראוי להקפיד ולברך מתוך סידור".

מאותו יום הקפיד מנחם לקיים את החלטתו. "אם לא היה סידור, מנחם לא היה נוטל את ידיו לסעודה", מספר אביו, הרב מאיר זקבך, מנהל רוחני בישיבת 'פאר משה' בפתח-תקווה. "שבועיים לפני האסון יצאנו למקום שלא היה בו סידור. מנחם אמר לנו ששמונה שנים לא החסיר מעולם לברך מתוך הסידור. הוא התאמץ לחפש עד שלבסוף מצא סידור ובירך".

באותו ליל שבת החליטו בני המשפחה לצאת ביזומה שתחזק את עם ישראל. הם הדפיסו עשרים אלף עותקים של ברכת המזון, ורבים קיבלו עליהם את ההחלטה של מנחם - לברך תמיד מתוך הסידור. "מאז ועד היום הדפסנו חמישים אלף עותקים, והביקוש גובר והולך", מעיד הרב זקבך. "רק בעת האחרונה הדפסנו עוד שלושת-אלפים ברכונים. הם קטנים ופרקטיים, ורבים נעזרים בהם".

אסון מירון עזעז את יהדות העולם. יהודי יקר שגר בחוץ לארץ החליט לגייס תורמים לכתובת

"כשהגמור יהיה ברמה הנדרשת, אראה אם אוכל להזמין ממך ספר תורה", אמר לי הסוחר.

חזרתי למשרד מדוכדך. חשבתי שאוכל להתחיל בעבודה ואביא פרנסה לביתי, והנה היא חומקת ממני. הייתי רעב, נטלתי ידיים ואכלתי כריך. כשניגשתי לברך את ברכת המזון גיליתי להפתעתי שאין במשרד סידור, רק דיו ויריעות קלף. שאלתי את חברי אם יש ברשותם סידור, אך לאיש מהם לא היה.

כבר עמדתי להתחיל לברך על-פה, אבל נזכרתי בקבלה שקיבלתי עליי, להקפיד לברך רק מתוך הסידור. לא ויתרתי. התחלתי להפוך את המשרד. פתחתי כל ארון או מגירה, בתקווה למצוא סידור - לשווא. ואז הבחנתי פתאום ביריעת קלף שעליה נכתב כל נוסח ברכת המזון בכתב סת"ם. הודיתי לה מעומק הלב.

בעודי מברך מתוך היריעה לא יכולתי שלא להתפעל מהכתב

היפה ומהגמור המיוחד. הרגשתי שמן השמיים שלחו לי את ה'ברכון' הזה, כדי שאלמד ממנו כיצד לשפר את כתיבתי.

לקחתי יריעה של ספר תורה והתחלתי לחקות את הכתב שראיתי. שלושה ימים עמלתי והשקעתי

את כל-כולי עד שכתבתי יריעה שלמה, ברמה גבוהה.

בדיוק שעה לפני שהתקשרת אליי סיימתי את כתיבת היריעה, ושלחתי אותה אליך. אתה התרשמת מהכתב היפה, והזמנת אצלי את ספר התורה לעילוי נשמת

ספר תורה לעילוי נשמתו של כל אחד מקדושי מירון. הוא הודיע למשפחת זקבך כי ביכולתה לבחור סופר סת"ם לכתובת הספר, ולהחליט לאן יוכנס ספר התורה.

הרב זקבך פנה אל ידידו, סופר סת"ם, וביקשו לכתוב את ספר התורה לעילוי נשמת בנו. הידיד התנצל, והסביר שהוא מחויב כרגע לכתובת ספר תורה אחר. "אבל יש לי רעיון מעולה בעבורך", אמר הסופר, והציע לאב לפנות אל הרב אפרים גינז. "אנחנו עובדים יחד באותו משרד. הוא בעל כתב יפה, ופנוי כעת לעבודה", הבהיר.

הרב זקבך ביקש לראות דוגמה מכתב ידו של הסופר, ואכן התרשם שהכתב יפה ומשובח. הוא התקשר לרב גינז וביקש לסגור את העניין. קולו של הרב גינז נשק. "אני חייב לספר לך סיפור", אמר.

וכך סיפר:

מימין לשמאל: הכנסת ספר התורה, מעיל הספר, ומנחם זקבך ז"ל בברכת המזון מתוך הסידור

"פתחתי כל ארון או מגירה, בתקווה למצוא סידור - לשווא. ואז הבחנתי פתאום ביריעת קלף שעליה נכתב כל נוסח ברכת המזון בכתב סת"ם"

בנך.

"מובא בספרים שברכת המזון היא סגולה לפרנסה", אומר הרב זקבך. "רואים במוחש שמי שמקפיד לברך כראוי זוכה לפרנסה טובה, ממש כמו בסיפור הזה".

ספר התורה הושלם ובראש חודש כסלו תשפ"ג הוכנס לבית הכנסת 'ציו יהודה' בקריית הרצוג בבני-ברק, באירוע מרגש ומיוחד. על מעיל הספר נרקם ציור פתח מבנה ציון רשב"י.

כששמעתי על האסון באתי ל'שבועה', לנחם אתכם. בבייתכם נחשפתי למיזם ברכת המזון לעילוי נשמת בנכם, והחלטתי לקבל עליי לברך ברכת המזון מתוך סידור.

שבועיים לאחר מכן פניתי אל סוחר סת"ם והצעתי לכתוב בעבורו ספר תורה. הבאתי עימי דוגמה של הכתב שלי. לאחר כמה ימים חזר אליי הסוחר ואמר שהכתב אמנם יפה, והניסיון שלי ניכר, אבל אני זקוק לשיפורים בגימור של הכתב.

058-4217770

שיעורים מרוממים בהשתתפות:
ד"ר יחיאל וענת הרר,
הרב טוביה ורחל בולטון
- פנסיון מלא -

תחילת הנוג
עם חזון והחזון
משה זקבך

סמיתר
שבועות

חוויה יהודית
ימים הנבחרים חתולים חבובים

במלון ניר עציון

ה'-ו' סיוון // 1-2/6/25

רציתי לשאול

**האם יש חשיבות לחנך
פעוט לחבישת כיפה,
לנטיילת ידיים, לאמירת
ברכות, או שראוי להמתין
לשלב שבו יבין את
משמעות הדברים?**

מן התורה, החובה לקיים מצוות חלה מגיל בר-מצווה לכן ובת-מצווה לבת. חז"ל תיקנו להרגיל ילדים קודם לכן לקיים מצוות, מדין חינוך, ובזה עצמו יש כמה וכמה שלבים, לפי גיל הילדים.

(שונה הדבר במצוות תלמוד תורה, שאדם חייב ללמוד את בנו תורה, ובזה נקבע [שולחן ערוך הרב, תחילת הלכות תלמוד תורה] שכאשר הילד מתחיל לדבר, מייד האב חייב ללמדו "תורה ציוונו לנו משה מורשה קהילת יעקב").

ואולם מעבר לחובת החינוך, יש צורך חשוב ביותר לקשר את הילדים מגיל

כוהן בהלוויה

קרובו, גם אם עובר סמוך לקברים, אך גם לשיטתו - ההיתר תקף רק עד סיום הקבורה, ואחריה שוב נאסר עליו להיטמא אף לקרובו.

לכן מקומות רבים מקצים 'חלקת כוהנים' בקצה בית העלמין או סמוך לכניסה או לכביש בית העלמין, כך שאין צורך לעבור סמוך לקברים אחרים.

אבל במקום שאין אפשרות כזאת - מותר לכוהן לשהות בבית העלמין עד סיום הקבורה בלבד, ומייד אחריה (עוד קודם אמירת הקדיש וצידוק הדין) - לצאת מבית הקברות בדרך הקצרה ביותר. מאחר שבסיום הקבורה כבר אסור לכוהן להיטמא אף לקרובו, יש להיזהר שלא 'להאחיל' על הקבר, בהושטת יד או עלידי מטרייה וכיוצא בזה.

בבית עלמין שאינו מותאם לכניסת כוהנים - אין הכוהן רשאי להיכנס ביום השנה. כוהנים קרובי משפחה נוהגים לבוא עם המשפחה עד גדר בית העלמין ולהישאר מחוצה לו.

מקורות: ויקרא כא, ב-ג. רמב"ם הל' אבל פ"ב ה"ז, טו. ספר המצוות להרמב"ם מ"ע לו. שו"ע י"ד סי' שעג ס"ג וס"ז ובנ"כ שם. שו"ת אגרות משה י"ד ח"א סי' רנב. חזון עובדיה אבלות ח"ב ע' פב. וש"נ.

הלכה למעשה

הרב מנחם ובהה
ראש בית ההוראה 'תורה שלמה' י"ם

**שאלה: האם מותר לכוהן
ללוות קרובי משפחה
מדרגה ראשונה עד
הקבר? ומה הדין ביום
השנה?**

תשובה: הכוהן מצווה שלא להיטמא למתים, אך התורה מתירה ואף מחייבת את הכוהן להיטמא לקרובי משפחתו מדרגה ראשונה. הפסוק מפרט: "לְאִמּוֹ וּלְאֲבִיו, וּלְבִתּוֹ וּלְאֶחָיו, וּלְאֶחָתָהּ הַבְּתוּלָה". כמו-כן מותר לו להיטמא לאשתו.

ואולם הפוסקים נחלקו בשאלה אם מותר לכוהן להיכנס לבית העלמין אף בהלוויית קרובו, שכן הדרך אל הקבר עוברת על-פי רוב ליד קברים אחרים. לדעת השולחן ערוך, כאשר אין דרך המובילה ישירות אל מקום הקבורה בלי לעבור סמוך לקברים - אין לכוהן להיכנס כלל לבית העלמין. ואילו הרמ"א מקל ומתיר לכוהן להיכנס בהלוויית

באיזה שנה המשכנתא שלך תקועה?
אתה זורק בכל חודש כסף לפח...
תשנה את המצב!

**יוסף מנחם - מומחה למחזור משכנתאות
עם 41 שנות ניסיון בבנק דיסקונט
נאן כדי לעזור לכם
לשלם כחות על המשכנתא שלכם!**

יוסף מנחם משכנתאות
דובר בנקאית שוטפת

לשיחת ייעוץ ובדיקת הוזלה - חייגו עכשיו:

074-7802860

WWW.A-MENACHEM.CO.IL

תקציר: צ'יקו האמיץ נשאר לבדו במוסקה, מתוך הערכה שהפושעים ישובו. צלצול שֶׁעוֹן מעורר בוקק פתאום מתוך הסובארו הישנה

אורחים בלתי־רצויים

הוא יצא מכאן מיד אחרי שיעלמו השנים, יסגיר אותם למשטרה, וכך ישובו שנים ארוכות מאחורי סורג ובריח, עצבניים פגאד נפוח, אך מספנים כמו שטיח... גם אבא כבר יבין מי הם, ולא יסתבך אתם שוב, כפי שקרה לו בעבר. הן לא בחנם יושב הוא עכשו בבית הסהר...

הם סימו את מלאכתם ופנו לצאת. זו כבר לא היתה בעיה כי המוסק היה נעול רק מבחוץ; מבפנים היה מפתח מבנה באפן קבוע במנעול. רק לסובב את המפתח ולצאת. צ'יקו כבר ראה את הסייט מסתים, ואז חדר גרגר אבק לתוך אפו. צ'יקו המסכן! הוא נסה להתאפק בכל כוחו מן העטוש הגורלי. צבט את אפו, נסה לעצר את נשימתו שניות ארוכות, וזה באמת עזר – למשך אותן שניות. ברגע שהוא לא יכל עוד ולקח נשימה ארכה, השתחרר העטוש בכוח בקפיץ דרוך, ואפצ'י אדיר הדדה ברחבי המוסקה...

*

"הי! זה הבן של ג'קי!", האיר עליו פנס רב עצמה.

"שתק, חכם שפמותה!", התעצבן השני. אבל דוקא התגלית שגם הם פוחדים ממנו משום מה, נסכה בצ'יקו קרטוב של אמצ. "כן!", רעד קולו. "אני מפיר אתכם, ואני יודע שפגללכם אבא שלי יושב בבית הסהר. אפשר לדעת מה אתם עושים במוסקה הזה בשעה כזאת?"

"או הו! אתה חצפן לא קטן!", הצטנן קולו של השני. "אנחנו

נרדמנו בטעות בתוך האוטו. זה הכל. אבל אתה! אפשר לדעת מה אתה עושה במוסקה? אלא אם כן באת לגנב מכונית... אני חושב שעלינו להגיש נגדו תלונה למשטרה", סים בארסיות בפנותו לחברו.

צ'יקו לא התבלבל. הוא נגש ולחץ על כפתור הליפט. הלמבורגני התרוממה כלפי מעלה וצ'יקו הצביע על המתקן שחבר לגחונה. "אז את זה בצעתם מתוך שנה, אני מבין"... אמר בעקציה. "אפשר לדעת מה פשר קפסת המתכת הזו? אבל בעצם, למה אני שואל שאלות? את זה המשטרה כבר תעשה", וצ'יקו הפנה את ראשו והחל להתרחק לכוון הדלת, מיחל בכל לבו שלא יעצרוהו...

המשך יבוא

"אגש לשם ואכבה את המכשיר!", נדרך צ'יקו. "בגלל איזה מפרץ, ששכח את השעון המעורר שלו בתוך מכונית, מישוהו מבחוץ עוד עלול לשמץ את הצלצולים ולחשד במשהו!". הוא קפא על מקומו בבהלה כשדלת הסובארו נפתחה פתאום לרוחה... נירה קטנה נדלקה באוטו, והאירה פרצוף של בן־אדם ממצמצ בעיניו, לרגל האור הפתאומי. האיש שפשף את עיניו, יצא מן המכונית והתמתח לרוחה. אחר־כך התכופף פנימה וחלק מהלומה לכוון המושב האחורי... "הי!", הזדעק משם מישוהו בתגובה, "ככה מעירים בנ־אדם?"

"גם כן בן־אדם", גחך הראשון. "נו, קום כבר! הבוס רוצה שעד הבקר כבר נהיה רחוקים מאוד מכל האזור הזה!"

"אתה יכול לתאר לעצמך", ספר לי צ'יקו, "כמה פחדתי להמציא עם שני הפושעים האלה נעול בתוך מוסק חשוף. אבל מה שמדהים היה, שהפחדתי אותם. את שניהם! הם היו אורחים קבועים בבית שלנו. אבא היתה מתפנחת עם אבא שעות שיפסיק להתרועע אתם. אבא היה עונה לה שהם חברים לעבודה, ואז היתה נאנחת ואומרת: 'בדייק בגלל זה אני לא צריכה אותם אצלי בבית'..."

צ'יקו ראה הכל. הוא ראה איך הם מרימים את האוטו שוב על הליפט, שולפים מברגה קטנה ומצמידים בעזרתה קפסת מתכת קטנה בדייק לחריץ שגלה מר אמנון. לבו געש בקרבו. "אלו אנשים שפלים!", רתח. תמיד חש בלבו שאבא צדקה. עכשו היה בטוח. הוא כבר תכנן הכל.

פרשה מי יודע

להזהיר ולזהר

שאלה: בפסוק הראשון של הפרשה יש לכאורה כפל לשון: "אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם" (ויקרא כא, א). מדוע נכתב 'אמר' וגם 'ואמרת'?

תשובה: רש"י מפרש שאמירה אחת נאמרה לגדולים (למבגרים), ואמירה שניה – שהגדולים יזהירו גם את הקטנים (הילדים). הרבי מליובאוויטש מסביר שהמלה 'להזהיר' היא גם במשמעות של 'זהר' ואור. הגדולים צריכים 'להזהיר את הקטנים', לגרם לילדים הקטנים שיאירו ויזהירו באור הקדשה.

שאלה: מה טעם האסור של התורה "ישור או שוה, אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" (ויקרא כב, כח)?

תשובה: הרמב"ן מסביר שהתורה רוצה לחנך אותנו להיות בעלי מדות טובות. שחיטת האם (כתוב 'שור' אבל הפונה לפרה) עם העגל שלה, או של כבשה עם הטלה שלה – עלולה לגרם לנו להיות אכזריים.

שאלה: התורה מכנה את חגי ישראל "מקראי קדש" (ויקרא כג, ב). מה זה 'מקראי קדש'?

תשובה: בימי החגים צריך לקרא לכל האנשים להתאסף בבית הכנסת ובבית המדרש, כדי לקדש את היום בתפלה ובהלל לקדוש־ברוך־הוא, ולחגג בסעודה מכבדת (הרמב"ן).

שאלה: על שמירת השבת אומרת התורה: "שבת היא לה' בכל מושבותיכם" (ויקרא כג, ב). מה הפונה "בכל מושבותיכם"?

תשובה: רבי עובדיה ספורנו מסביר שבזה באה התורה למדנו שזמני כניסת השבת ויציאתה משתנים ממקום למקום, לפי זמני שקיעת השמש וצאת הכוכבים באותו מקום. התורה מצוה עלינו לשמר את השבת בכל מקום ומושב על־פי הזמן שלו.

מה רבו מעשיה'ה

עוף עם פנינים

"זה תרנגול הדו", אמר בידענות אורי בן השלוש, כשבקרנו בגן החיות. "זה דומה", אמר אבא, "אבל שונה".

ואכן, במבט ראשון נראה דמיון בין הפניניה לתרנגול ההדו. הפניניה היא עוף ממשפחת התרנגוליים. גדלה כגדל תרנגולת רגילה, אך הצנאר שלה מזכיר מאוד את תרנגול ההדו.

הפניניה נקראת כך משום שהנצוצות שלה אפרות ומנקדות בנקודות לבנות, כמו פנינים. ראשו של העוף צבעוני, בגוונים אדם וזחל. יש גם המכנים אותו 'פנינית הקסדה', על שם הכסוי הנקשה שעל ראשו.

אחד המינים היפים של הפניניה נקרא 'פנינית החשן'. הראש שלה נראה כמו הכלאה בין תרנגולת לנשר, ומהצנאר שלה יורד כמו סינר של נוצות כחולות מרהיבות. מקורן של הפניניות באפריקה. בטבע הן נזונות מגרעינים, פרחים וזרעים, ולפעמים מתרקים קטנים. הן יכולות לעוף, ובגלילות עפות למרומי עצים וישנות שם, אבל במשך היום הן לרב מעדיפות ללכת או לרוץ.

העופות חיים בלהקות של מאות, ולכל אחד ואחד בלהקה תפקיד משלו - יש מי שמחפש אכל ויש מי ששומר ומזהיר מפני סכנות.

העופות משוחחים זה עם זה בכחמשה עשר סוגי קריאות. כל קריאה אומרת משהו אחר: "זהירות, סכנה!", או "בואו לכאן, מצאתי מזון טעים". אם הם צורחים בקול רם, סימן שסכנה גדולה מתקרבת.

לפניניה יש סימני פשרות, ובקהלות יהודיות, כמו בתימן ובאלג'יריה, היתה מסורת לאכל אותה. לעמת זה, בתוניסיה התעוררה מחלוקת חריפה על פשרותה. ציירים של פניניה נמצאו על רצפות פסיפס של בתי כנסת עתיקים.

לא תוכל להתעלם

1

איור: מרדכי אייזנשטט

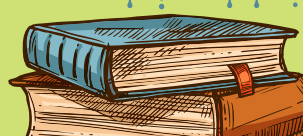
מאת: דניאל גורדון

פרולוג: העירה הפולנית המצומצמת קמה פתאום לתחייה. ההדשות בעתון המקומי הלהיטו את דפיונות העוברים והשבים, וחלופות על ימים טובים יותר הציפו את הלכבות

הלכה בשבוע

גם כוהנים ילדים צריכים להזהר שלא להטמא למת. למשל, בהלויה לא להתקרב למרחק של שני מטרים למטה שעליה הנפטר או למכונית שבה מסייעים אותו. כמו-כן אין להתקרב למרחק כזה מקבר.

חיים יהודיים

מנחם כהן

מחנך שהופך פרשה להצגה

תעודת זהות: הרב אברהם אנגל, בן 70,

רב בית הכנסת המרכזי במירון ומשגיח רוחני ביישיבת 'עטרת מרדכי' בצפת. התיישב במירון לפני 45 שנה, הוביל את ישיבת בני עקיבא במקום, וכיום מלמד תורה לתלמידיו ולכל מגוון המתפללים.

מסלול: נולדתי בנתניה. בילדותי ובנעוריי

למדתי ביישיבת 'נחלים' וב'כרם ביבנה'. בהמשך השתלכתי בכולל אברכים במבשרת, הנחשב אבי 'הגרעינים התורניים', שחוגג בימים אלה יובל שנים. בשנת תש"מ יצאתי ליישיבת 'בני עקיבא' במירון, שנועדה במקורה לנערים מהמעברות בצפון.

הישיבה: בבואנו מנתה הישיבה חמישים

תלמידים וארבעה רבנים. מוניתי לראש הישיבה, ובחסדי ה' זכינו לראות ביופייה ובתפארתה, והיא זינקה לארבע מאות תלמידים. קיבלנו 'פרס חינוך' והרגשנו את הסייעתא דשמיא לאורך כל הדרך. לפני עשור יצאתי לגמלאות, וכיום אני משמש משגיח רוחני ביישיבה הגבוהה 'עטרת מרדכי' בצפת.

שליחות: מעצם היותנו במירון חשנו תמיד

תחושת שליחות. המשמעות היא אחריות לא רק לתלמידי הישיבה, אלא לכלל התושבים; השתתפות בשמחותיהם ופיתוח ושימור קשר תמידי. במהלך המלחמה אנחנו ורבים מהתושבים פתחנו את הצימרים שלנו בעבור חיילים ששהו במירון, עם אוכל ואירוח מכל הלב.

רבנות: בעבר התגוררנו במתחם רבני הישיבה,

ולאחר פרישתי עברתי להתגורר במושב, והקשר מתחזק והולך. לפני כשמונה שנים ביקשו ממני לשמש רב בית הכנסת המרכזי. עד אז מילא את התפקיד הרב יועזר אריאל, ששימש דיין בבית הדין בצפת. מאז אני משמש רב בית הכנסת, לצד הרב יועזר.

כארבעים וחמש שנים חייו כרוכים במושב מירון וברבי שמעון בר יוחאי. מסעו של רב ומחנך, שמקנה לתלמידיו את תורת הסוד ואת נחיצות האחדות

"אפילו כששוגרו טילים לסיביבת מירון, לא עזבנו". הרב אנגל

היום, עם השליח במירון, הרב יוסף יצחק הלפרין. אנחנו באים בקביעות להתוועדויות ולאירועים הנפלאים שהוא מקיים במעגל השנה.

תפילה: כתבתי את הספר 'ואביתה תהילה' - פרקי הדרכה בעבודת התפילה. הפצתי אותו ב-26 אלף עותקים, בבתי ספר וישיבות. הספר מגלה לקורא את כוח התפילות, מנסה לעזור לו להבין מה הוא מתפלל, מעורר את הרצון ומאיר את הנשמה.

ל"ג בעומר: בל"ג בעומר אני לומד בתורת רשב"י, אומר תהילים, משתתף בהדלקה של הרב שמואל אליהו, רבה של צפת, והרב דודקביץ', רבו של יצהר. בכל שנה מחדש מתעוררת בי השמחה על הזכות לגור בקרבת התנא האלוני. אך צריך לזכור שרשב"י נמצא בכל מקום בל"ג בעומר - ובפרט אצל לומדי תורתו.

הציון: אני נוהג לעלות לציון רשב"י בתדירות רבה. גם בימי הקורונה ובכל ימי המלחמה, אפילו כששוגרו טילים לסיביבת מירון, לא עזבנו את המקום. פעם אחת, בסגר הקורונה, עמדת לבד בציון, רק אני ורשב"י - זה היה רגע בלתי-נשכח בעבורי.

רשב"י: מהותו של רבי שמעון בר-יוחאי היא אחדות.

במעגל אופייני בל"ג בעומר במירון אנחנו רואים חסידים, ליטאים, ספרדים, כיפות שחורות, סרוגות, 'שקופות' - כולם רוקדים יחד. רשב"י רואה את הלב של היהודי. תורת הסוד שלו היא פנימיות, והיא מחברת את כולם. אנחנו לומדים ומלמדים לראות את הפנימיות והלב הטוב של כל יהודי.

הלכת: בל"ג בעומר כולנו מוכרחים לעצור, להתבונן ולזכור שזה היום שבו נעצרה המגיפה שפגעה בתלמידי רבי עקיבא. מה רשב"י רוצה מאיתנו? שננהג כבוד זה בזה, שנהיה יחד. זו השמחה של רשב"י!

מסר: כשבאתי למירון אמר לי רב היישוב, הרב מאיר שטרן ע"ה: "מי שבא למירון - סימן שרשב"י קורא לו; ומי שנשאר בו - סימן שרשב"י מחזיק אותו". הרב גם בירך אותי כשהתחלתי לכהן ברבנות.

החסידות: נקודת השליחות נולדה אצלי כבר ביישיבת נחלים, שבה הכרתי את הרב זמרוני צייק, לימים מנהל בית חב"ד בבתים. שמענו ממנו שיעורים בתניא, והוא לימד אותי להיות 'חב"דניק' בחיי היום-יום, עד שהייתי יוצא בכל יום שיש לי להניח תפילין במרכז הרפואי 'מאיר' בכפר-סבא. הקשר עם חב"ד נמשך עד

הרשת המשתלמת בישראל עם

כשרות

מהזדרות

מחסני השוק | מחסני השוק

הרשת המשתלמת בישראל עם

מבצעים בכל מנחה